

Ytterligare utökning av möjligheterna till tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt

Februari 2021

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	4
2	Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	6
3	Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder	7
4	Anståndsavgiften ska sänkas.....	9
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
6	Konsekvensanalys.....	11
6.1	Befintliga regler samt förslag	12
6.2	Syfte och alternativa lösningar	12
6.3	Offentligfinansiell effekt	13
6.3.1	Justering av underlag.....	14
6.3.2	Justering med anledning av ändrad ränteprogno	16
6.3.3	Offentligfinansiell effekt av sänkning av anståndsavgiften	16
6.3.4	Offentligfinansiell effekt av utökningen av utrymmet för anstånd och antalet valbara månader	17
6.3.5	Samlad offentligfinansiell effekt	19
6.3.6	Budgetsaldo	19
6.4	Makroekonomiska effekter.....	20
6.5	Effekter för företag	20
6.6	Effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar.....	21
6.7	Effekter för den ekonomiska jämställdheten	21
6.8	Förslagets förenlighet med EU-rätten	21
6.9	Övriga effekter	22
7	Författningskommentar	22

Promemorians sammanfattning

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Det föreslås bl.a. att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter får beviljas för högst sju redovisningsperioder. Det föreslås även att anstånd för dessa skatter och avgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari 2021. Det föreslås också att anståndsavgiften ska tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 26 april 2021.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 5 §§ lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–december 2020 med inbetalning av

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och

2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 respektive 2 får beviljas för högst sex redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd enligt första stycket 2 får dock beviljas för högst två redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 februari 2022. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Anstånd enligt första stycket 1 får beviljas för högst sju redovisningsperioder. Anstånd enligt första stycket 2 får beviljas för högst sex redovisningsperioder om redovisningsperioden är en kalendermånad, och för högst två redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 mars 2022. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

5 §²

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 65 kap. 7 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

1. Denna lag träder i kraft den 26 april 2021.

2. Bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen ska även tillämpas på beslut om anstånd som avser ansökningar som har

a) lämnats in efter den 4 februari 2021, eller

b) lämnats in före den 5 februari 2021 och som bara har kunnat beviljas efter den 4 februari 2021.

3. Bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen ska även tillämpas på beslut om förlängning av anståndstid som har fattats efter den 4 februari 2021.

² Senaste lydelse 2021:52.

2 Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Under finanskrisen 2008–09 infördes tillfälliga anståndsbestämmelser genom lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall (se prop. 2008/09:113, bet. 2008/09:SkU27, rskr. 2008/09:175). Möjligheten att bevilja anstånd enligt den lagen var tidsbegränsad men lagen som sådan var inte tillfällig.

Regeringen har med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och dess konsekvenser föreslagit ändringar i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i tre extra ändringsbudgetar för 2020 och i en extra ändringsbudget för 2021. Nedan beskrivs relevanta delar i den lagen, med beaktande av de ändringar som trädde i kraft den 30 mars 2020 (se prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU53, rskr. 2019/20:194), den 6 april 2020 (se prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204), den 1 juni 2020 (se prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276) och den 5 februari 2021 (se prop. 2020/21:77, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:175).

Av 1 § framgår bl.a. att Skatteverket efter ansökan får bevilja anstånd med inbetalning av dels arbetsgivares sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis, och som gäller för redovisningsperioder som infaller under januari–december 2020. Anstånd får beviljas för högst sex redovisningsperioder för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis. För mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får anstånd beviljas för högst två redovisningsperioder. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 februari 2022. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

I 1 a § finns en motsvarande möjlighet för den som redovisar mervärdesskatt helårsvis att få anstånd med inbetalning av mervärdesskatt som ska redovisas under perioden 27 december 2019–17 januari 2022. Anstånds-möjligheten gäller för en redovisningsperiod, dvs. ett beskattningsår. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2023. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år.

Enligt 2 § ska anstånd beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. Det samma gäller vid förlängning av anståndstiden.

Av 3 § framgår att Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån. Skatteverket får även återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs, om beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller om det finns synnerliga skäl. Om anståndet har återkallats, ska anståndsbeloppet betalas senast den förfalldag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller när-

mast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd betala den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen gäller vid anstånd.

Av 5 § följer vidare att den som har beviljats anstånd även ska betala en anståndsavgift, utöver kostnadsränta. Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndsbeloppet ska vara inbetalt.

I 9 § anges att Skatteverkets beslut omprövas och överklagas enligt bestämmelserna i 66 och 67 kap. SFL. Av detta följer bl.a. att Skatteverkets beslut om anstånd får överklagas till förvaltningsrätten.

3 Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder

Förslag: Anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter ska kunna beviljas för högst sju redovisningsperioder. Anstånd med inbetalning av dessa skatter och avgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis ska kunna beviljas även för redovisningsperioder som infaller under januari 2021. Den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden avseende avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis ska senareläggas till den 12 mars 2022.

Skälen för förslaget: Möjligheten att bevilja anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall återinfördes den 30 mars 2020. Från och med detta datum har det således varit möjligt för Skatteverket att bevilja s.k. tillfälliga anstånd. Syftet med dessa anstånd är att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för i grunden sunda och livskraftiga företag med anledning av pandemin och åtgärderna för att begränsa smittspridningen.

Det likviditetsstöd som anstånden innebär har utnyttjats i mycket hög utsträckning. Den 19 februari 2021 uppgick det totala antalet anståndsbeslut till ca 139 000 och det sammanlagda anståndsbeloppet till ca 43,1 miljarder kronor. Detta kan ställas i relation till att det sammanlagda anståndsbeloppet uppgick till ca 6,8 miljarder kronor när en motsvarande anståndsmöjlighet fanns från mars 2009 till januari 2011 i samband med finanskrisen.

I detta sammanhang bör det även lyftas fram att en kraftig utökning av det aktuella likviditetsstödet nyligen har genomförts (se prop. 2020/21:77, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:175). Dessa ändringar innebär bl.a. att anståndstiden för tillfälliga anstånd kan förlängas med som längst ett år. De innebär också bl.a. att anstånd för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis får

beviljas för högst sex redovisningsperioder (sex kalendermånader) vardera, i stället för högst tre redovisningsperioder som tidigare har gällt. Anstånd för mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får vidare beviljas för högst två redovisningsperioder (sex kalendermånader), i stället för högst en redovisningsperiod som tidigare har gällt. Anstånd för nu nämnda skatter och avgifter får slutligen beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020, utöver januari–september 2020 som tidigare har gällt. Lagändringarna trädde i kraft den 5 februari 2021.

Med hänsyn till den allvarliga situation som delar av det svenska näringslivet fortfarande befinner sig i och andra delar befaras hamna i, görs bedömningen att det finns anledning att överväga ytterligare extraordinära åtgärder, som ska komplettera redan genomförda anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd.

Ett effektivt sätt att i ännu högre grad underlätta för företagen i den rådande situationen bedöms vara att ytterligare utöka det högsta antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för. En sådan åtgärd skulle innebära att företag som i grunden är sunda och livskraftiga får ännu större möjligheter till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter. Vid utformningen av ett sådant förslag måste dock den kraftiga utökningen av anståndsmöjligheterna som helt nyligen har genomförts beaktas, samt att uppbördsförlusterna och kostnaderna för skattebetalarna bedöms bli större vid mer omfattande eller längre anstånd.

Mot den bakgrunden föreslås det en mer begränsad utökning av anståndsmöjligheterna, bl.a. på så sätt att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter får beviljas för högst sju redovisningsperioder. Mervärdesskatt omfattas således inte av förslaget. Ytterligare möjligheter att få anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter bedöms särskilt kunna förbättra företagens likviditet (se även prop. 2019/20:132 s. 34 och avsnitt 6.2 nedan). Det kan också nämnas att det enbart var just den skatten och de avgifterna som omfattades av den möjlighet till tillfälliga anstånd som fanns under finanskrisen (se prop. 2008/09:113 s. 8 och 9). Förslaget innebär bl.a. att företag som redan har beviljats anstånd med inbetalning av t.ex. arbetsgivaravgifter avseende sex redovisningsperioder kan beviljas anstånd med inbetalning av arbetsgivaravgifter eller avdragen preliminär skatt avseende ytterligare en redovisningsperiod.

Det föreslås också att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis även ska få beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari 2021. På så sätt får företagen större valmöjligheter när det gäller vilka redovisningsperioder som anstånd ska sökas för, med beaktande av bestämmelserna om det högsta antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för. Förslaget innebär även bl.a. att fler företag som har startats under 2020 får möjlighet att ta del av det likviditetsstöd som de tillfälliga anstånden innebär.

Av 1 § tredje stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall framgår bl.a. att anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst t.o.m. den 12 februari 2022. Det finns alltså en bortre gräns för den ursprungliga anståndstiden för anstånd enligt 1 §. Denna bortre tidsgräns är bestämd till ett år efter den senaste förfallodagen för det slag av skatter

och avgifter som anståndet kan avse, nämligen förfallodagen för mervärdesskatt som ska redovisas för perioden oktober–december 2020 (se prop. 2020/21:77 s. 22 och 23). Som en följd av förslaget att anstånd även ska kunna beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari 2021 föreslås det att denna bortre tidsgräns ska senareläggas till den 12 mars 2022. Även denna bortre tidsgräns infaller ett år efter den senast möjliga förfallodagen för det slag av skatter och avgifter som anståndet kan avse, nämligen mervärdesskatt som ska redovisas för perioden januari 2021.

Det bör i detta sammanhang lyftas fram att det befintliga regelverket möjliggör retroaktiva anstånd, när skatt eller avgift som är hänförlig till en viss redovisningsperiod redan är inbetald när anståndet beviljas. Ett beslut om anstånd innebär att ett belopp motsvarande skatten eller avgiften krediteras på den skattskyldiges skattekonto. Det kommer även framöver att vara möjligt att beviljas retroaktiva anstånd.

I denna del bör det slutligen nämnas att bestämmelserna i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall kommer att vara tillämpliga på de anståndsbeslut som fattas enligt de nu aktuella förslagen (se avsnitt 2). Detta innebär bl.a. att anstånd får beviljas efter ansökan (1 § första stycket) och att anstånd ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det (2 §). Det innebär också att anståndstiden efter ansökan får förlängas med som längst ett år (1 § tredje stycket), att den som har beviljats anstånd ska betala den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen gäller vid anstånd (4 §) samt att anståndsavgift tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats (5 § första stycket).

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 1 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

4 Anståndsavgiften ska sänkas

Förslag: Anståndsavgift ska tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad.

Skälen för förslaget: Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den årliga sammantagna räntekostnaden för anstånd med skatteinbetalningar (bet. 2020/21:FiU40 punkt 2, rskr. 2020/21:175). Riksdagen anser bl.a. att regeringens förslag till åtgärder ska säkerställa att räntekostnaden sänks i nivå med den reglering som gällde före den 5 februari 2021, och att detta skulle innebära en betydligt lägre kostnad för de företag som fortfarande är i behov av stöd.

Den som har beviljats ett s.k. tillfälligt anstånd ska betala dels den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen gäller vid anstånd, dels en anståndsavgift (se 4 respektive 5 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall). Enligt de bestämmelser som gällde före den 5 februari 2021 togs anståndsavgift ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. den sjunde månaden efter att anstånd beviljats.

Detta innebär en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta. Enligt de bestämmelser som trädde i kraft den 5 februari 2021 tas anståndsavgift ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljats. Detta innebär en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 4,6 procent vid nuvarande basränta.

Ett sätt att sänka den sammantagna kreditkostnaden för företagen skulle kunna vara att återinföra en inledande period då anståndsavgift inte tas ut, dvs. att anståndsavgiften på samma sätt som tidigare tas ut fr.o.m. den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. En sådan lösning skulle dock innebära att den sammantagna kreditkostnaden sänks endast under den s.k. ursprungliga anståndstiden, dvs. det som i normalfallet är år 1 av den totala möjliga anståndstiden. Den sammantagna kreditkostnaden skulle alltså inte sänkas under en förlängning av anståndstiden, dvs. det som i normalfallet är år 2 av den totala möjliga anståndstiden.

Det bedöms att en mer ändamålsenlig lösning för att sänka den sammantagna kreditkostnaden är att sänka nivån på anståndsavgiften. En sådan åtgärd skulle bl.a. innebära att den sammantagna kreditkostnaden sänks för företagen under hela den möjliga anståndstiden, dvs. både under den ursprungliga anståndstiden och under en förlängning av anståndstiden. Mot bakgrund av det ovan nämnda, och med hänsyn till vad riksdagen har anfört, föreslås det att anståndsavgift ska tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljats, i stället för med nu gällande 0,2 procent. Förslaget innebär att den sammantagna kreditkostnaden för tillfälliga anstånd sänks till en nivå som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta, dvs. i nivå med den reglering som gällde före den 5 februari 2021.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 5 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagen ska träda i kraft den 26 april 2021.

Bestämmelserna om anståndsavgift i den nya lydelsen ska även tillämpas på beslut om anstånd som avser ansökningar som har lämnats in efter den 4 februari 2021, eller ansökningar som har lämnats in före den 5 februari 2021 och som bara har kunnat beviljas efter den 4 februari 2021.

Bestämmelserna om anståndsavgift i den nya lydelsen ska också tillämpas på beslut om förlängning av anståndstid som har fattats efter den 4 februari 2021.

Skälen för förslaget: Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Ett tidigt ikraftträdande är viktigt bl.a. för att företag så snart som möjligt ska kunna ta del av det utökade likviditetsstöd som förslaget innebär, och mot bakgrund av att bestämmelserna som innebär en sänkning av nivån på anståndsavgiften föreslås få en retroaktiv verkan (se nedan i detta avsnitt). Det föreslås därför att lagen ska träda i kraft den 26 april 2021.

Som nämnts ovan höjdes den sammantagna kreditkostnaden för tillfälliga anstånd genom den lydelse av 5 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall som trädde i kraft den 5 februari 2021 (se avsnitt 4). Den föreslagna sänkningen av nivån på anståndsavgiften bör därför även omfatta anstånd som har beviljats innan sänkningen träder i kraft, och som har en sådan högre sammantagen kreditkostnad som följer av nu gällande regler om anståndsavgift. Sänkningen bör dock inte omfatta anstånd som visserligen har beviljats före ikraftträdandet men på vilka 5 § i dess lydelse före den 5 februari 2021 tillämpas (se punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen [2021:52] om ändring i lagen [2009:99] om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall). För sådana anstånd uppgår den sammantagna kreditkostnaden under den ursprungliga anståndstiden redan till en nivå som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta, dvs. den nivå som följer av förslaget i avsnitt 4. En bestämmelse med denna innebörd tas in i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den föreslagna lagändringen. I detta sammanhang kan det tilläggas att om en högre anståndsavgift redan har debiterats för t.ex. kalendermånaden mars 2021, kan ett belopp motsvarande differensen mellan denna högre nivå och den föreslagna lägre nivån krediteras på den skattskyldiges skattekonto efter ikraftträdandet den 26 april 2021. Detta görs genom ett omprövningsbeslut av Skatteverket.

Den 5 februari 2021 infördes även nya bestämmelser som innebär att anståndstiden kan förlängas med som längst ett år (se avsnitt 2). Från och med detta datum har det således varit möjligt för Skatteverket att fatta beslut om förlängd anståndstid. Sänkningen av nivån på anståndsavgiften bör omfatta alla sådana förlängningsperioder, dvs. även beslut om förlängd anståndstid som har fattats innan sänkningen träder i kraft. På så sätt kommer sänkningen att omfatta sådan avgift som tas ut under samtliga förlängningsperioder för alla anstånd. En bestämmelse med denna innebörd tas in i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till den föreslagna lagändringen.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

6.1 Befintliga regler samt förslag

Möjligheten att bevilja anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall återinfördes den 30 mars 2020. Anpassningar av regelverket har därefter trätt i kraft den 6 april 2020 och den 1 juni 2020. Den 5 februari 2021 trädde dessutom nya regler i kraft som bl.a. innebär att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för högst sex redovisningsperioder (högst två redovisningsperioder för mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis). Anståndstiden får vidare förlängas med som längst ett år. De nya bestämmelserna innebär även att anståndsavgift tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljats.

I denna promemoria föreslås det bl.a. att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter får beviljas för ytterligare en redovisningsperiod, dvs. för högst sju redovisningsperioder. Det föreslås även att anstånd för avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari 2021. Det föreslås också att nivån på anståndsavgiften ska sänkas till 0,1 procent för anstånd där avgiften tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats.

6.2 Syfte och alternativa lösningar

Möjligheten att få anstånd med inbetalning av skatter och avgifter infördes för att dämpa tillfälliga likviditetsproblem i företag som i grunden är sunda och livskraftiga. Anstånd med inbetalning av skatter och avgifter bedöms vara ett effektivt sätt att lindra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin och de åtgärder som satts in för att minska smittspridningen.

I denna promemoria föreslås att antalet anståndsgrundande redovisningsperioder utökas med ytterligare en redovisningsperiod (en kalendermånad) för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter. Även antalet sökbara perioder föreslås utökas med ytterligare en kalendermånad (januari 2021). Samtidigt föreslås det att nivån på anståndsavgiften ska sänkas till 0,1 procent för anstånd där avgiften tas ut från och med kalendermånaden efter beslutet om anstånd. Det huvudsakliga syftet med att utöka utrymmet för anstånd är att, i den osäkerhet som följer av pandemin, öka företagets flexibilitet när det gäller att hantera tillfälliga likviditetsproblem. Syftet med att utöka antalet sökbara perioder är bl.a. att förbättra möjligheterna för nystartade företag att öka likviditeten. Anståndsavgiften sätts ned så att kostnadsräntan och anståndsavgiften tillsammans motsvarar samma sammantagna kreditkostnad på årsbasis som för de anstånd där den första sexmånadersperioden är avgiftsfri, vilken är 3,1 procent $((1,25 + (6 \times 0,2))/(1-0,206) = (1,25 + (12 \times 0,1))/(1-0,206) = 3,1)$.

Det finns flera skäl till att utökningen av anståndsutrymmet är begränsad till avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter och att den därmed inte omfattar mervärdesskatt. Ett skäl är att redovisningsperioden för mervärdesskatt för vissa företag är ett kalenderkvartal. En utökning med en månad skulle därmed inte omfatta mervärdesskatt som redovisas kvar-

talsvis. En utökning av antalet perioder som omfattar även mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis skulle samtidigt innebära en utökning av anståndsmöjligheten med tre månader, vilket inte bedöms vara lämpligt av offentligfinansiella skäl. Ett annat skäl att begränsa utökningen med en redovisningsperiod till avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter, är att behovet av likviditetsförstärkning i många fall är större i företag vars skatteavdrag och arbetsgivaravgifter är stora i förhållande till redovisad mervärdesskatt. För företag som tillfälligt tappat försäljning samtidigt som personalkostnaderna finns kvar, är skatteavdragen och arbetsgivaravgifterna oförändrade till skillnad mot redovisad mervärdesskatt som minskat. Avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter bör därför anses utgöra ett mer prioriterat underlag för anstånd än mervärdesskatt. Sammanfattningsvis bedöms förslaget vara väl avvägt utifrån det offentligfinansiella utrymmet och företagens behov av ytterligare likviditetsförstärkning. Någon alternativ lösning som uppfyller företagens behov och samtidigt inte överskrider de offentligfinansiella begränsningarna bedöms inte finnas. Skulle förslaget inte komma till stånd uteblir effekten på företagens likviditet, vilket kan leda till att annars sunda och livskraftiga företag drabbas av likviditetsproblem.

Förslaget bedöms inte medföra att det uppstår särskilda behov av informationsinsatser. Särskild hänsyn behöver heller inte tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet, utöver vad som har förts fram i avsnitt 5.

6.3 Offentligfinansiell effekt

Förslaget påverkar de offentliga finanserna på två sätt. För det första påverkas de genom att det totala anståndsbeloppet ökar och för det andra genom att den samlade anståndsavgiften, som anståndstagarna betalar, minskar. Det totala anståndsbeloppet ökar i sin tur genom att såväl utrymmet som antalet valbara perioder för tillfälliga anstånd utökas. Utrymmet utökas med ett belopp motsvarande redovisad avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter för en redovisningsperiod. De perioder för vilka anstånd kan sökas utökas med januari 2021. Effekterna på de offentliga finanserna uppstår genom att den ökning av anstånden som blir följden av förslaget påverkar statens kapitalkostnad, kreditrisk och intäkter. Statens kapitalkostnad uppstår genom att den förskjutning av skattebetalningen, som följer av anstånden, måste täckas genom ökad upplåning. Statens kreditrisk uppstår genom en ökad risk för uppbördsförluster. Förslagets olika delar kan förväntas påverka statens kreditrisk på skilda sätt. Förslagets olika deleffekter på de offentliga finanserna beskrivs närmare nedan.

Det är i allmänhet svårt att ge en precis uppskattning av hur möjligheter till anstånd påverkar kreditrisken. Med anstånd förlängs tiden mellan den skattepliktiga händelsen och betalningen av skatten, vilket typiskt sett ökar risken för uppbördsförluster. Samtidigt medför anstånden att företag som har tillfälliga likviditetsproblem, men som i grunden är livskraftiga, får hjälp att överbrygga en tillfällig svårighet, vilket minskar risken för uppbördsförluster. Sammantaget innebär alltså möjligheten till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter att risken för uppbördsförluster från vissa företag ökar, samtidigt som risken minskar från andra företag. Netto-

effekten på uppbördsförlusterna av utökad kredittid är generellt sett negativ, men storleken är svår att bedöma och skiljer sig sannolikt åt beroende på hur situationen ser ut. Det är dock troligt att när en extern chock inträffar i ekonomin, som t.ex. en pandemi, så ökar antalet företag som får förbättrade möjligheter att övervinna de tillfälliga svårigheterna med hjälp av den likviditetslättning som anstånden medför. Bedömningen är därför att den rådande pandemin medför att den negativa nettoeffekten på uppbördsförlusterna av en generösare kreditgivning via skattekontot är mindre än den hade varit under normala omständigheter.

Staten kompenseras i viss mån för kapitalkostnaden och eventuella uppbördsförluster genom att företag som får tillfälligt anstånd med inbetalning av skatter och avgifter får betala en kostnadsränta och en anståndsavgift. Vid införandet av möjligheterna till tillfälliga anstånd uppgick kostnadsräntan till 1,25 procent och anståndsavgiften till 0,3 procent per påbörjad anståndsmånad. Anståndsavgiften sänktes senare till 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad samtidigt som den togs ut först från och med den sjunde månaden efter att anstånd beviljats (se prop. 2019/20:166 s. 33–35). Enligt de bestämmelser som trädde i kraft den 5 februari 2021 tas anståndsavgiften som huvudregel ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats, för anstånd som beviljas från och med den 5 februari 2021. I denna promemoria föreslås det att nivån på anståndsavgiften för dessa anstånd sätts ned till 0,1 procent per anståndsmånad.

Beräkningen av de offentligfinansiella effekterna utgår från Skatteverkets statistik över beviljade och återbetalade anstånd. För att underlaget inte ska vara påverkat av de regler som trädde i kraft den 5 februari används statistik som tagits fram före denna tidpunkt. Enligt Skatteverket hade anstånd beviljats med totalt ca 38,7 miljarder kronor per den 18 januari 2021. Av det beviljade anståndsbeloppet hade ca 15,3 miljarder kronor upphört vid samma tidpunkt. Det betyder att det utestående anståndsbeloppet då uppgick till ca 23,4 miljarder kronor.

Nedan visas beräkningar av de offentligfinansiella effekterna av förslagen i denna promemoria. I delavsnitt 6.3.2 redovisas effekterna av sänkningen av nivån på anståndsavgiften från 0,2 till 0,1 procent. I delavsnitt 6.3.3 redovisas effekterna av utökningen av utrymmet för anstånd och antalet valbara anståndsmånader. Utöver nämnda offentligfinansiella effekter redovisas i delavsnitt 6.3.1 och 6.3.2 ytterligare effekter. Effekterna i dessa avsnitt avser justeringar av den samlade effekten i propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Stöd till företag, medel för vaccinering och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:77). Justeringarna görs med anledning av att det tillkommit information som inte var tillgänglig när propositionen togs fram.

6.3.1 Justering av underlag

I propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Stöd till företag, medel för vaccinering och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:77) beräknades det totala anståndsbeloppet utifrån en uppskattning av dels den förväntade ökningen av det totala anståndsbeloppet som följer av det ökade utrymmet för anstånd, dels den förväntade förlängningen av anståndsbeloppen som följer av den utökade anståndstiden.

Dessa uppskattningar gjordes utifrån Skatteverkets statistik över totalt beviljade anståndsbelopp. Efter att denna uppskattning gjordes har Skatteverket tagit fram ny statistik. Denna statistik visar att återbetalningarna av anstånden underskattades i den tidigare beräkningen. Med anledning av detta görs i denna promemoria en revidering av de beräknade genomsnittliga anståndsbelopp som låg till grund för uppskattningen av den offentligfinansiella effekten i nämnda proposition. Den samlade offentligfinansiella effekten av det ökade utrymmet för anstånd beräknades utifrån att anstånden skulle öka med 18,3 miljarder kronor i årsgenomsnitt det första året och med 8,4 miljarder kronor det andra året. Den samlade offentligfinansiella effekten av den utökade anståndstiden beräknades utifrån att det förlängda anståndsbeloppet kommer att uppgå till 15,0 miljarder kronor i årsgenomsnitt.

Enligt aktuell statistik från Skatteverket uppgick det utestående anståndsbeloppet den 18 januari 2021 till ca 23,4 miljarder kronor. Totalt hade vid denna tidpunkt anstånd om ca 15,3 miljarder kronor upphört. Den genomsnittliga återstående anståndstiden för det utestående anståndsbeloppet uppskattas till ca 4 månader. Om de utestående anståndsbeloppen återbetalas i samma takt som hittills varit fallet skulle det betyda att det utestående anståndsbeloppet efter ett år uppgår till ca 15,8 miljarder kronor ($23,4 - [15,3 \times 4/8] = 15,8$). Den offentligfinansiella effekten beräknas enligt samma antaganden som i propositionen. I denna antas att det tillkommande anståndsutrymmet kommer att utnyttjas med ett belopp som motsvarar det utestående anståndsbeloppet efter ett år och att återbetalningstakten är densamma som under det första året. Detta innebär att ett beräknat årsgenomsnitt för det andra året kan användas som underlag för beräkningen. För att beräkna årsgenomsnittet måste en uppskattning göras av återbetalningstakten. Om det samlade anståndsbeloppet minskar från 38,7 miljarder kronor till 15,8 under ett år motsvarar det en återbetalningstakt om ca 60 procent per år ($[38,7 - 15,8] / 38,7 = 0,59$). Med utgångspunkt från återbetalningstakten kan det genomsnittliga anståndsbeloppet, som tillkommer som en följd av förslaget om ökat utrymme, det första året uppskattas till 11,1 miljarder kronor ($[15,8 + (15,8 \times 0,4)]/2 = 11,1$). Med samma beräkningssätt kan årsgenomsnittet det andra året uppskattas till 4,4 miljarder kronor ($[(15,8 \times 0,4) + (15,8 \times 0,4 \times 0,4)]/2 = 4,4$). Ökningen av anståndsbeloppet som följer av möjligheten att förlänga anståndstiden med ett år för redan beviljade anstånd kan antas motsvara den beräknade ökningen av anstånden som en följd av det utökade utrymmet, dvs. underlaget för den offentligfinansiella effekten motsvarar årsgenomsnittet 11,1 miljarder kronor.

Utifrån beräkningarna ovan justeras underlaget för de offentligfinansiella effekterna enligt följande. Underlaget för effekten av utökningen av utrymmet för anstånd för det första året minskas med 7,2 miljarder kronor ($11,1 - 18,3 = -7,2$) och för det andra året med 4,0 miljarder kronor ($4,4 - 8,4 = -4,0$). Underlaget för utökningen av anståndstiden påverkas inte av justeringarna.

Justeringarna av underlagen påverkar den offentligfinansiella effekten på två sätt. Det ena är att statens kapitalkostnad för den beräknade upplåningen minskar. Det andra är att differensen minskar mellan den förväntade uppbördsförlusten å ena sidan och den samlade kostnadsröntan och anståndsavgiften å den andra sidan.

Utifrån vad som beskrivs ovan justeras den negativa kapitalkostnaden ned med ett belopp som motsvarar den ränta som utgår på statens upplåning $-0,01 (7,2 \times 0,0013 = 0,009)$ för år 2021 och med $-0,01 (4,0 \times 0,0013 = 0,005)$ för år 2022.

Differensen mellan den beräknade uppbördsförlusten och den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften antogs i propositionen uppgå till 1,2 procent det första året $([0,3 - 0,2] \times 12 = 1,2)$. För det andra året antogs att uppbördsförlusten motsvaras av den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften. Justeringen det första året kan därmed uppskattas till $-0,09$ miljarder kronor $(7,2 \times 0,012 = 0,09)$. Någon justering behöver inte göras för det andra året.

Den samlade justeringen uppgår därmed till $-0,1$ miljarder kronor för 2021 $(-0,01 - 0,09 = -0,1)$ och till $-0,01$ för år 2022.

6.3.2 Justering med anledning av ändrad ränteprogno

Beräkningarna i propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Stöd till företag, medel för vaccinering och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:77) behöver även justeras för ändrade ränteprognoiser. Sedan propositionen togs fram har Finansdepartementet gjort en ny prognos över den femåriga statsobligationsräntan, som ligger till grund för beräkningen av statens kapitalkostnad. Enligt den nya prognosen uppgår den femåriga statsobligationsräntan år 2021 till $-0,18$ procent. När ovan nämnda proposition togs fram uppgick motsvarande prognos till $-0,13$ procent. Det underlag som ska användas för att justera kapitalkostnaden är de totala anståndsbeloppen för år 2021 och år 2022, beräknade som årsgenomsnitt. Enligt beräkningen ovan uppgår dessa till 11,1 respektive 4,4 miljarder kronor. Justeringen uppgår därmed till $+0,01$ miljarder kronor för år 2021 $(11,1 \times [0,0018 - 0,0013] = 0,006)$ och till $+0,00$ miljarder kronor för år 2022 $(4,4 \times [0,0018 - 0,0013] = 0,002)$.

6.3.3 Offentligfinansiell effekt av sänkning av anståndsavgiften

Nivån på anståndsavgiften föreslås sänkas från 0,2 procent till 0,1 procent per anståndsmånad. Den offentligfinansiella effekten av den sänkta anståndsavgiften motsvarar det beräknade anståndsbeloppet i årsgenomsnitt multiplicerat med den ändrade anståndsavgiften för tolv månader. I avsnitt 6.3.1 beräknas årsgenomsnittet för de anstånd som tillkommer som en följd av att anståndsutrymmet utökas. Årsgenomsnittet beräknas till 11,1 miljarder kronor för år 2021 och till 4,4 miljarder kronor för år 2022. Detta innebär att sänkningen av anståndsavgiften kan beräknas till $-0,13$ miljarder kronor $(11,1 \times 0,001 \times 12 = 0,13)$ för år 2021 och till $-0,05$ miljarder kronor $(4,4 \times 0,001 \times 12 = 0,05)$ för år 2022.

6.3.4 Offentligfinansiell effekt av ökningen av utrymmet för anstånd och antalet valbara månader

Anståndsbeloppet

Det är inte känt hur mycket det beviljade anståndsbeloppet kommer att öka som en följd av att avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter för ytterligare en redovisningsperiod kan ligga till grund för anstånd och att antalet valbara anståndsperioder utökas med januari 2021. Ett rimligt antagande är dock att de samlade anstånden ökar med ett belopp som motsvarar den del av det beräknade utestående anståndsbeloppet, vid den föreslagna regelns ikraftträdande, som kan antas motsvara en månads redovisning av avdragen skatt och arbetsgivaravgifter.

Underlaget för förslaget beräknas utifrån samma antaganden som görs i delavsnitt 6.3.1 ovan. Det utestående anståndsbeloppet uppgick den 18 januari 2021 till ca 23,4 miljarder kronor. Med samma antaganden som ovan kan det utestående anståndsbeloppet efter ett år uppskattas till ca 15,8 miljarder kronor. Genom att det samlade anståndsbeloppet minskar från 38,7 till 15,8 miljarder kronor under ett år beräknas återbetalningstakten till ca 60 procent per år ($([38,7 - 15,8] / 38,7 = 0,59)$).

Det utestående anståndsbeloppet baseras på avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt för tre redovisningsperioder (en viss del av anstånden för mervärdesskatt baseras på kvartalsredovisning). Enligt statistik från Skatteverket är den totalt redovisade mervärdesskatten under ett år ungefär lika stor som den samlade preliminära skatten och arbetsgivaravgifterna som redovisas av arbetsgivare utanför offentlig sektor. Ett rimligt antagande är därmed att cirka hälften av det utestående anståndsbeloppet baseras på avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter. Utifrån informationen ovan kan ökningen av det samlade anståndsbeloppet som följer av förslaget antas uppgå till en tredjedel av hälften av det beräknade utestående anståndsbeloppet, dvs. $1/6$ av 15,8 miljarder kronor, vilket motsvarar ca 2,6 miljarder kronor ($15,8 \times 1/6 = 2,6$).

Kapitalkostnad, kostnadsränta och anståndsavgift

Statens kapitalkostnad och den kostnadsränta och anståndsavgift som anståndstagarna får betala beräknas utifrån anståndsbeloppet sett som årsgenomsnitt. Med utgångspunkt från beräkningarna ovan kan det genomsnittliga anståndsbeloppet, som tillkommer som en följd av förslaget, det första året uppskattas till 1,8 miljarder kronor ($([2,6 + (2,6 \times 0,4)]/2 = 1,8)$). Med samma beräkningssätt kan årsgenomsnittet det andra året uppskattas till 0,7 miljarder kronor ($([(2,6 \times 0,4) + (2,6 \times 0,4 \times 0,4)]/2 = 0,7)$). Statens upplåningskostnad antas motsvara den femåriga statsobligationsräntan, som för år 2021 prognostiseras till -0,18 procent. Med en ökning av det genomsnittliga anståndsbeloppet med 1,8 miljarder kronor det första året och 0,7 miljarder kronor det andra året, uppgår den offentligfinansiella effekten av statens upplåning därmed till +0,00 miljarder kronor ($1,8 \times 0,0018 = 0,0032$) respektive +0,00 miljarder kronor ($0,7 \times 0,0018 = 0,001$). Upplåningskostnaden är negativ på grund av den negativa räntan på statsskuldobligationer. Kostnadsräntan uppgår till 1,25 procent

beräknad som årsränta och anståndsavgiften uppgår till 0,1 procent per påbörjad anståndsmånad. Den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas därmed till +0,04 miljarder kronor ($1,8 \times [0,0125 + (12 \times 0,001)] = 0,04$) respektive +0,02 miljarder kronor ($0,7 \times [0,0125 + (12 \times 0,001)] = 0,02$).

Uppbördsförluster

Beräkningen av uppbördsförluster följer den beräkning som gjordes då reglerna för tillfälliga anstånd infördes (se prop. 2019/20:132). Utgångspunkten då reglerna infördes var att staten kompenseras för uppbördsförluster genom den kostnadsränta och anståndsavgift som staten tar ut. Den föreslagna kostnadsräntan och anståndsavgiften var vid införandet 1,25 procent respektive 0,3 procent per påbörjad anståndsmånad. Det föreligger inga uppenbara skäl att göra en annan bedömning avseende uppbördsförluster som uppkommer på grund av nya anstånd än till de anstånd som redan beviljats. När det gäller uppbördsförlusterna för de företag som väljer att förlänga anstånden efter ett år, när den initiala anståndstiden löpt ut, bedöms den negativa effekten på uppbördsförlusterna vara lägre. Anledningen till detta är att de företag som blir aktuella för förlängning av anståndstiden är de som har kunnat hantera de ekonomiska utmaningarna under pandemin på ett förhållandevis bra sätt, vilket kan antas indikera en relativt sett hög kreditvärdighet. Dessutom kan företagen förväntas ha bättre möjligheter att bedöma hur pandemin påverkar verksamheten och den egna betalningsförmågan, när de ansöker om förlängning än de hade då möjligheten till anstånd infördes. I brist på annat underlag antogs därför i prop. 2020/21:77 att nettoeffekten på uppbördsförlusterna av en förlängning av redan beviljade anstånd motsvarar den kostnadsränta och anståndsavgift som där föreslogs, 1,25 procent respektive 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad. Det har efter att propositionen togs fram inte tillkommit någon ny information som motiverar någon annan bedömning i detta avseende. Med dessa utgångspunkter beräknas uppbördsförlusterna till följd av förslaget uppgå till 0,09 miljarder kronor ($1,8 \times [0,0125 + (12 \times 0,003)] = 0,09$) det första året och till 0,03 miljarder kronor ($0,7 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 0,03$) det andra året.

Den offentligfinansiella effekten beräknas utifrån en maximal anståndstid om två år. Eftersom anstånd kan medges avseende redovisade skatter och avgifter under perioden januari 2020 till januari 2021 kommer den offentligfinansiella effekten att fördela sig mellan åren 2021, 2022 och 2023. De företag som begär anstånd för en sjunde redovisningsperiod och utnyttjar den längsta möjliga anståndstiden kommer att betala de skatter och avgifter som anstånd har beviljats för i början av år 2023. Fördelningen mellan åren är svår att uppskatta, men största delen bedöms uppstå under 2021. I brist på annat underlag antas att de effekter som beräknats för det första anståndsåret uppstår under 2021 och att de effekter som beräknats för det andra anståndsåret fördelar sig med hälften vardera på 2022 och 2023. Den sammantagna offentligfinansiella effekten av förslaget beräknas för 2021 därmed till -0,05 miljarder kronor ($0,04 - 0,09 + 0,00 = -0,05$) och till -0,01 miljarder kronor för åren 2022 och 2023 ($[(0,02 / 2)] - [(0,03 / 2)] + 0,00 = -0,01$).

6.3.5 Samlad offentligfinansiell effekt

I tabellen nedan visas en sammanställning av effekterna av justeringar av tidigare beräkningar och de offentligfinansiella effekterna av respektive förslag.

Tabell 1 Effekter av justeringar och offentligfinansiella effekter av förslag, miljarder kronor

	Effekt	Bruttoeffekt	Periodiserad nettoeffekt			Varaktig effekt
	från		2021	2022	2023	
Justering av effekter pga. ändrat underlag		+0,1	+0,1	+0,01	-	+0,00
Justering av effekter pga. ändrad ränteprognos		+0,01	+0,01	+0,00	-	+0,00
Summa effekt av justeringar		+0,11	+0,11	+0,01	-	+0,00
Sänkning av anståndsavgift	2021-04-26	-0,13	-0,13	-0,05	-	-0,00
Ökning av utrymme, ränteeffekt senarelagd skattebetalning	2021-04-26	+0,00	+0,00	+0,00	+0,00	+0,00
Ökning av utrymme, kostnadsränta och anståndsavgift	2021-04-26	+0,04	+0,04	+0,01	+0,01	+0,00
Ökning av utrymme, effekt på uppbördsförlust	2021-04-26	-0,09	-0,09	-0,02	-0,02	-0,00
Summa offentligfinansiell effekt av förslag	2021-04-26	-0,18	-0,18	-0,06	-0,01	-0,00

6.3.6 Budgetsaldo

Anstånden avser skatter som är fastställda, men inte betalda. De fastställda skatterna, och därmed det finansiella sparandet, påverkas inte av den förskjutna betalningen. Däremot påverkas statens lånebehov och därmed även budgetsaldot.

Förslaget i denna promemoria att utöka anståndsutrymmet med en månad för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter bedöms öka det totala anståndsbeloppet med 2,6 miljarder kronor. Vidare antas att 60 procent har återbetalats inom ett år från det att anstånd beviljats och att ytterligare 60 procent har återbetalats inom två år efter beslutsdatum. Det saknas underlag för att uppskatta hur återbetalningarna fördelar sig mellan åren, men ett rimligt antagande är att hälften av återbetalningarna sker under 2022 och den andra hälften under 2023. Det betyder att det anståndsbelopp som beviljas under 2021, 2,6 miljarder kronor, kommer att behöva finansieras genom lån som till hälften löper på ett år och till hälften på två år. Detta kan också beskrivas som att skattebetalningar om 2,6 miljarder kronor förskjuts med 1,3 miljarder kronor till 2022 respektive 2023.

I propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Stöd till företag, medel för vaccinering och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:77) beräknades att anståndsbeloppet skulle uppgå till 15 miljarder kronor den 31 december 2021 och till 5 miljarder kronor den 31 december 2022, som en följd av förslagen. Det betyder att betalningar om 15 miljarder kronor förskjuts framåt, där 10 miljarder kronor kommer att betalas in under 2022 och 5 miljarder kronor betalas in under 2023. Mot bakgrund av den osäkerhet som finns när det gäller fördelningen av det samlade anståndsbeloppet över tiden bedöms att det inte finns anledning att justera det beräknade budgetsaldot med anledning av att Skatteverket reviderat statistiken över de samlade anståndsbeloppen.

6.4 Makroekonomiska effekter

Åtgärden är riktad mot företag med likviditetssvårigheter, och bedöms få positiva effekter på den makroekonomiska utvecklingen. Den ekonomiska effekten av åtgärden är högst betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem att få lån och som utnyttjar möjligheten till anstånd för ytterligare en (sjunde) redovisningsperiod. Även företag som inte har likviditetssvårigheter kan gynnas när deras kunder och leverantörer får förbättrad likviditet. Med en utökning av utrymmet för anstånd förbättras förutsättningarna för företag som har en möjlighet att återgå till normal verksamhet efter pandemin, vilket i sin tur bidrar till att stabilisera den makroekonomiska utvecklingen.

6.5 Effekter för företag

Förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist. Genom förslaget bedöms likviditetsbristen mildras och företagandet underlättas för de som redan beviljats anstånd och som ansöker om anstånd för ytterligare en redovisningsperiod. Utökningen av antalet perioder för vilka anstånd kan sökas medför att företag som startat sin verksamhet under senare tid får ökade möjligheter att använda anstånden som tillfällig likviditetsförstärkning. Det finns även andra företag än de som ansöker om nya anstånd som kan gynnas. Andra företag kan gynnas genom att anståndsmöjligheten minskar tänkbara likviditetsproblem hos kunder och

leverantörer. Företagen kommer visserligen att betala en ränta för anståndskrediten, men räntekostnaden har en mycket mer begränsad effekt på företagens likviditet. Kostnadsräntan och anståndsavgiften motsvarar tillsammans en avdragsgill årsränta i ett aktiebolag om 3,1 procent per år. Den 19 januari 2021 var det totalt 29 641 företag som hade beviljats anstånd som ännu inte betalats tillbaka. De flesta företagen finns inom handel, restaurang och hotell samt inom byggbranschen. Ca 95 procent av alla företag som beviljats anstånd tillhör kategorierna mikroföretag eller små företag. Resterande fem procent är medelstora eller stora företag. Av det samlade anståndsbeloppet har 32 procent beviljats mikroföretag eller små företag. Resterande 68 procent har beviljats medelstora eller stora företag.

Tidsåtgången och den administrativa bördan för att ansöka om anstånd bedöms vara begränsade. På grund av enkelheten bedöms förslaget vara anpassat även för mindre företags verksamhet.

6.6 Effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar

Förslagen förväntas medföra vissa tillkommande kostnader för Skatteverket för bl.a. ärendehantering och uppdatering av verksamhetssystem. Kostnaderna ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar för myndigheten.

Enligt uppgifter från Skatteverket hade totalt 48 avslagsbeslut efter ansökan om tillfälliga anstånd överklagats per den 11 februari 2021. Mot den bakgrunden finns det inte anledning att räkna med att införandet av möjligheten till anstånd för ytterligare en redovisningsperiod kommer att medföra någon nämnvärd ökning av antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna. Därmed ryms tillkommande kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna inom befintliga ekonomiska ramar.

Det bedöms inte finnas något behov av särskilda informationsinsatser förutom Skatteverkets information om möjligheten till anstånd för ytterligare en redovisningsperiod.

6.7 Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Genom att företagen får utökade möjligheter till skattekrediter gynnas indirekt även företagsägare. Eftersom män är överrepresenterade som företagare indikerar det att förslaget kan komma att gynna män i högre utsträckning än kvinnor. Eftersom förslaget är tillfälligt bedöms dock inte effekterna som långtgående.

6.8 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

6.9 Övriga effekter

Åtgärden är tidsbegränsad och förväntas därför inte ha några nämnvärda effekter när det gäller miljön. Direkta effekter för enskilda och offentlig sektor och fördelningseffekter kan också anses vara kortfristiga. Åtgärdens kortfristiga effekt är samtidigt betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem med likviditeten och som utnyttjar möjligheten till anstånd för ytterligare en redovisningsperiod.

7 Författningskommentar

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Ändringen i *första stycket* innebär att Skatteverket efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244), utöver för redovisningsperioder som infaller under januari–december 2020, även får bevilja anstånd för en sådan redovisningsperiod som infaller under januari 2021.

Ändringen i *andra stycket* innebär att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter får beviljas för högst sju redovisningsperioder. Övriga ändringar i stycket föranleds av att ökningen av antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för endast gäller just avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att anstånd enligt första stycket som längst får bestämmas till ett år, dock längst t.o.m. den 12 mars 2022. Ändringen innebär även att en förlängningsperiod som längst kan sträcka sig fram t.o.m. den 12 mars 2023.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

5 §

I paragrafen finns bestämmelser om anståndsavgift.

Ändringen i *första stycket* innebär att anståndsavgift tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 26 april 2021.

Av *andra punkten a)* framgår att bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen ska tillämpas även på beslut om anstånd som avser ansökningar som har lämnats in efter den 4 februari 2021. Det som avses är alltså alla ansökningar om anstånd som har lämnats in efter det angivna datumet, oavsett vilka redovisningsperioder som ansökan avser. Bestämmelsen innebär bl.a. att anståndsavgift tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp

per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd av det nu aktuella slaget har beviljats.

Av *andra punkten b)* framgår att bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen ska tillämpas även på beslut om anstånd som avser ansökningar som har lämnats in före den 5 februari 2021 och som bara har kunnat beviljas efter den 4 februari 2021. Det rör sig alltså om ansökningar som har lämnats in före den 5 februari 2021, och som avser anstånd för sådana redovisningsperioder som tillkom genom de lydelse av 1 respektive 1 a § som trädde i kraft den 5 februari 2021 (lydelserna enligt SFS 2021:52). Den aktuella övergångsbestämmelsen innebär bl.a. att anståndsavgift tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd av det nu aktuella slaget har beviljats.

Två exempel kan illustrera hur denna bestämmelse ska tillämpas. Den 4 februari 2021 lämnades en ansökan in om anstånd för arbetsgivaravgifter avseende en fjärde redovisningsperiod. Vid denna tidpunkt kunde ansökan inte beviljas, eftersom anstånd för arbetsgivaravgifter då fick beviljas för högst tre redovisningsperioder. Ansökan kunde dock beviljas enligt den lydelse av 1 § som trädde i kraft den 5 februari 2021, enligt vilken anstånd för arbetsgivaravgifter fick beviljas för högst sex redovisningsperioder. Ansökan beviljades också den 5 februari 2021. Detta innebär att anståndsavgift ska tas ut med 0,1 procent, i stället för tidigare gällande 0,2 procent, på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljades, dvs. fr.o.m. kalendermånaden mars 2021.

Följderna hade blivit desamma som i exemplet ovan om ansökan i stället hade avsett t.ex. anstånd för arbetsgivaravgifter avseende en första redovisningsperiod för oktober 2020. Före den 5 februari 2021 var det endast möjligt att bevilja anstånd för arbetsgivaravgifter avseende redovisningsperioderna januari–september 2020. Genom den lydelse av 1 § som trädde i kraft den 5 februari 2021 blev det möjligt att bevilja anstånd för arbetsgivaravgifter även för redovisningsperioderna oktober–december 2020. Den aktuella övergångsbestämmelsen innebär alltså att anståndsavgift även i detta exempel ska tas ut med 0,1 procent, i stället för tidigare gällande 0,2 procent, på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter att anstånd beviljades.

Av *tredje punkten* framgår att bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen även ska tillämpas på beslut om förlängning av anståndstid som har fattats efter den 4 februari 2021. Detta innebär bl.a. att anståndsavgift ska tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad under samtliga förlängningsperioder.

Ett exempel kan illustrera hur denna bestämmelse ska tillämpas. Ett anstånd beviljas den 15 april 2020. Anståndstiden bestäms till ett år, vilket innebär att anståndet gäller fram t.o.m. den 15 april 2021. Enligt äldre bestämmelser tas anståndsavgiften ut fr.o.m. den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats, dvs. fr.o.m. november 2020, t.o.m. kalendermånaden april 2021. Den 1 april 2021 beviljar Skatteverket en förlängning av anståndstiden med ett år, vilket innebär att anståndet nu gäller fram t.o.m. den 15 april 2022. Detta innebär att den lägre nivån på anståndsavgiften, dvs. 0,1 procent, ska tillämpas på sådan avgift som är hänförlig till förlängningsperioden, dvs. avgift som tas ut fr.o.m. kalendermånaden maj 2021 t.o.m. kalendermånaden april 2022.

Övervägandena finns i avsnitt 5.